

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Кубатко В.В., аспірант, **Яковенко М.Ю.**, студентка

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

XXI століття можна назвати століттям прояву якості у всіх сферах діяльності. Це пов'язано з тим, що зараз виживання будь-якої фірми, її стійке положення на ринку визначається рівнем конкурентоспроможності. У свою чергу, конкурентоспроможність нерозривно пов'язана з дією багатьох факторів, серед яких можна виділити два основних – рівень цін та якість продукції. Причому другий фактор поступово виходить на перше місце.

Управління якістю є одним з найважливіших засобів досягнення та підтримки конкурентоспроможності будь-якого підприємства, тому проблема забезпечення та підвищення рівня якості є особливо актуальною.

Питання управління якістю продукції досліджували в своїх наукових працях такі зарубіжні та вітчизняні вчені як Е.Демінг, К.Ісіакава, Ф.Кросбі, Г.Тагучі, Є.Агєєв, Д.Лойко, О.Вотченікова, О.Удовіченко, І.Сімонова, Р. Буряк, Т. Блащук та ін.

Система управління якістю є сукупністю процедур, процесів і ресурсів, необхідних для управління якістю в організації. Вона – важлива складова менеджменту організації і формує у керівництва організації та споживача впевненість у тому, що вироблена продукція чи послуга відповідатиме встановленим вимогам до її якості. Існує низка негативних тенденцій та проблем, які стають на заваді впровадження систем управління якістю, а саме: низька обізнаність спеціалістів вітчизняних підприємств щодо необхідності та можливостей функціонування сучасних систем управління; недостатній рівень фінансування науково-методичних розробок у сфері систем управління; низька ефективність координації робіт із забезпечення реалізації державної політики у сфері управління якістю, як складової загальнодержавного підходу до підвищення конкурентоспроможності, якості та безпечності товарів та послуг вітчизняних підприємств. Досягти ефективності функціонування систем управління якістю в організації можливо за умов, якщо в організації будуть вироблені чіткі цілі та політика якості, буде визначена відповідальність керівництва та створена мотивація персоналу до поліпшення результатів діяльності.

Для випуску якісної, конкурентоспроможної продукції необхідно дотримуватись таких вимог:

- забезпечення якості слід розглядати як систематичний процес, а не як технічну функцію, котра контролюється відділом технічного контролю або будь-якими іншими структурними підрозділами; це безперервний процес, який стосується всіх функцій апарату управління;

- необхідно забезпечувати якість не лише у виробничому циклі, але й у процесі підготовки виробництва, маркетингу, сервісного обслуговування;

- якість повинна орієнтуватися на задоволення потреб споживача;

- підвищення рівня якості вимагає використання нових технологій виробництва;

- працівники всіх підрозділів повинні бути зацікавлені в покращенні рівня якості продукції, важливим є процес постійного навчання персоналу й підвищення мотивації його праці;

- якість не перешкоджає, а сприяє зниженню собівартості продукції.

Випуск високоякісної продукції дозволяє отримати більшу вигоду у вигляді більш низьких виробничих витрат, більш високих чистих доходів, більшої частки ринку.

У сучасних умовах постає необхідність удосконалення змісту управління якістю і вироблення більш ефективних інструментів реалізації політики якості в організації. В узагальненому вигляді нові вимоги до систем управління якістю реалізуються у розвитку таких концепцій:

- концепція досконалості, яка може розглядатись як інструмент для самооцінки через визначення свого місця на шляху до досконалості, який допомагає зрозуміти недоліки і спонукати до рішень; досягнення збалансованих результатів діяльності; впровадження процесного підходу; досягнення успіху шляхом залучення персоналу; розвиток творчості та інновацій; побудова партнерських відносин; прийняття відповідальності за стабільне майбутнє;

- концепція постійного вдосконалення та поліпшення діяльності, в основу якої покладено основоположний принцип орієнтації на потреби споживача і задоволення його вимог щодо якості;

- концепція загального управління якістю (TQM), орієнтована на постійне поліпшення якості, мінімізацію виробничих витрат і постачання точно в термін. Основна філософія TQM базується на принципі «поліпшенню немає меж». Закладені в TQM концептуальні підходи до управління якістю є гнучкими, в них практично нема обов'язкових елементів або вимог, що й обумовлює свободу вибору організацією шляхів реалізації її політики якості.

Отже, управління якістю являє собою безперервний процес впливу на виробництво шляхом послідовної реалізації логічно взаємопов'язаних функцій з метою забезпечення якості. До складу цих функцій входять: взаємодія із зовнішнім середовищем, політика і планування якості, навчання та мотивація персоналу, організація роботи з якості, контроль якості, інформація про якість, розробка заходів, прийняття рішень і реалізація заходів.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 115-116.